

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNÍT**

Tatiana Kušníriková

Súbor pracovných listov - Regionálna geografia

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Tatiana Kušníriková

Kontakt na autora UZ: ZSsMS Lipovce, Lipovce 125,
okr. Prešov,
zssmslipovce@gmail.com

Názov: Súbor pracovných listov -
Regionálna geografia

Rok vytvorenia: 2013

**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Gabriela Pavelková

ISBN 978-80-8052-712-9

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

1. Poloha a súčasnosť obce.....	4
2. Legendy obce	6
3. Symboly obce.....	9
4. Ľudové remeslá	10
5. Významná osobnosť obce Lipovce - Ján Andraščík.....	12
6. Prírodné krásy obce Lipovce.....	14
7. Zvyky a obyčaje	18
8. Tradičné jedlá regiónu.....	22
9. Kultúrne, historické a prírodné pamätihodnosti Prešovského kraja.....	23
10. Ľudový kroj.....	26
11. Zoznam bibliografických odkazov.....	28

1. Poloha a súčasnosť obce

1. Doplň základné údaje o svojej obci – pomôž si internetom ☺

Prvá písomná zmienka:

Nadmorská výška:

Najvyšší bod v okolí :

Celková výmera:

Počet obyvateľov :

Susedné obce :

Matričný úrad:

Počet pôšt:

Starosta :

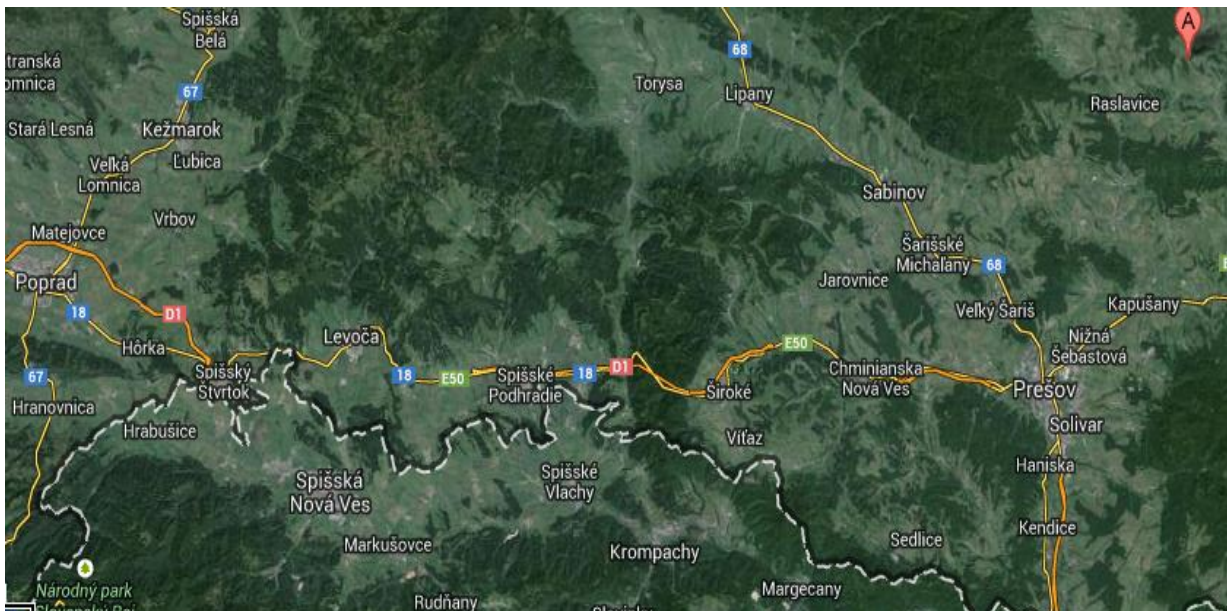
Počet poslancov obecného zastupiteľstva :

Zaujímavosti našej obce :

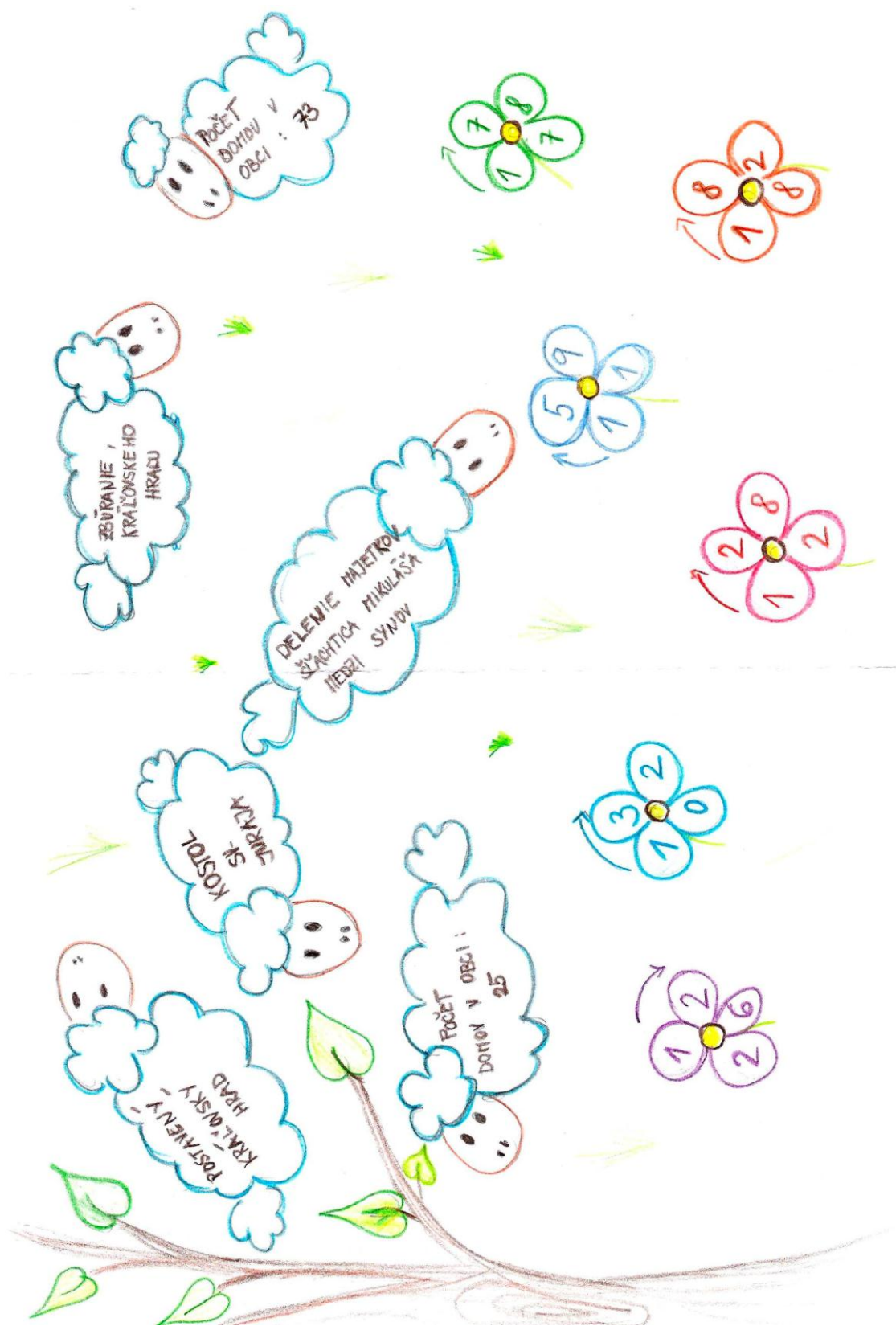
Významné osobnosti našej obce :

Rieka pretekajúca cez obec : vlieva sa do

2. Zakresli do mapy našu obec :

3. Pospájaj ovečky s príslušným kvietčekom – ovečka má na vlne napísanú historickú udalosť a kvietček má v lupienkoch rok udalosti, ktorý sa začína v smere šípky.

2. Legendy obce

1. Vypočuj si Poveš' o nerovnej láske na Lipovskom hrade, ako ju napísal Ján Domasta.

Obr.1

V skratke : opisuje lásku akou zahorel k dedinskej dievčine Hanke, z obce Lipovce mladý hradný pán. Sľúbil jej svoju lásku a zaprisahal sa, že si ju vezme, ale to nedodržel. V deň jeho svadby s bohatou nevestou sa jeho Hanka dostala na hrad aj s jeho novonarodeným synom. Na nádvorí aj napriek tomu, že ju mama prehovárala, aby sa vrátila domov ostáva a od žiaľu kamenie. Nepomáha jej ani odprosovanie mladého hradného pána a tak on na koni odchádza, a už sa nevracia. Hrad pustol len ona skamenená je dodnes pred hradom akoby chcela po cele veky rozprávať o svojej veľkej láske.

2. Ak si dobre počúval, tak budeš vedieť odpovedať na nasledujúce otázky :

a) Aké postavy vystupujú v tejto povesti?.....
.....

b) Kedy sa vybral hradný pán do hory, aby natrhal peráčiny ?

c) Čo sľúbil hradný pán počas svättojánskej noci hore, večnej darkyne života?
.....
.....

d) Kde našiel hradný pán Hanku počas svättojánskej noci, keď už mal zázračný peráčinový kvet ?
.....
.....

e) V povesti sa píše, že sa začala Hanka a hradný pán stretávať častejšie. Pamätáš si, kde sa stretávali?
.....
.....

f) Čo sa stalo, keď sa mladý pán rozhodol, že odhalí svoju totožnosť – prezradí že nie je obyčajný parobok ale hradný pán, a hodil peráčinu do ohňa?
.....
.....
.....

g) Dodržal hradný pán čo Hanke sľúbil?

h) Ako zakročil otec hradného pána, keď sa dozvedel, čo vyvedol jeho syn?
.....
.....

i) Prečo sa dnes skale, neďaleko zrúcanín Lipovského hradu, hovorí Kamenná baba?
.....
.....

Vedel /a si odpovedať na otázky? Koľko správnych odpovedí si mal/a ? :

9 – 7

6 – 4

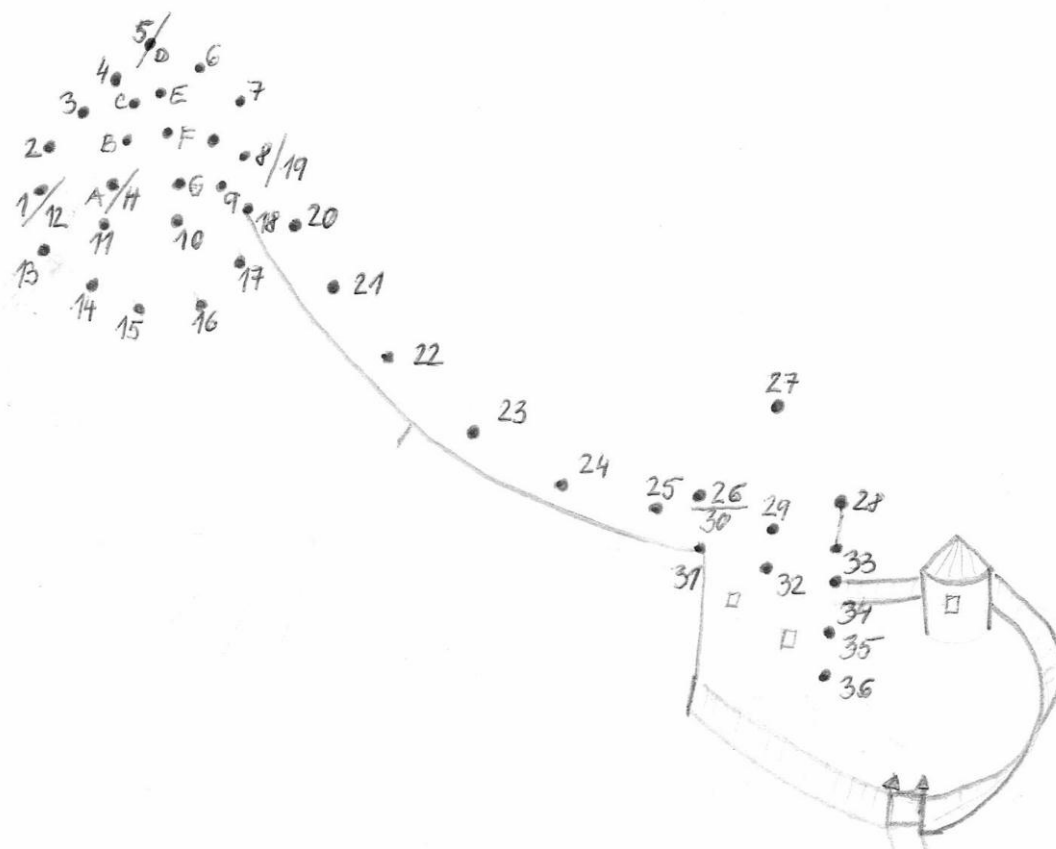
3 – 2

1 – 0

3. Pospájajím čísel v číselnom rade za sebou, získaš rekonštrukciu nádvorja Lipovského hradu.

4. Ľudové remeslá

1. Doplň :

Základným zdrojom obživy väčšej časti obyvateľov Slovenska bolo
Popri poľnohospodárstve sa rozvíjala aj, ktorá sa orientovala hlavne na podporu poľnohospodárstva. Na začiatku 20. Storočia sa ešte stretávame aj s trojpoľným systémom – kde sa časť pôdy nechávala ležať Pestovali sa obilniny, jariny, oziminy, no od 19. Stor. sa postupne zavádzalo aj pestovanie a Pestovala sa u nás aj mrkva, kapusta, petržlen a to na celom Slovensku. Pestovanie hrozna a výroba vín bola sústredená hlavne na Slovensku. V poľnohospodárskej produkcii mal dôležité miesto aj chov Zmena nastala s valašskou kolonizáciou, ktorá k nám priniesla chov Bol typický hlavne pre vyššie položené pasienky.

Územie Slovenska je bohaté aj na prírodné suroviny. Preto k významným neroľníckym zamestnaniam patrilo na Slovensku aj Vo väčšine baníckych lokalít sa manželky baníkov zaoberali Najznámejšia v našom regióne je solivarská čipka (známa aj vo svete).

Medzi najbežnejšie remeslá na Slovensku patrili :

.....
Tovariši zo Slovenska vandrovali po území dnešného Rakúska a Nemecka, a po Slovensku vandrovali zase tovariši z menej rozvinutých častí Uhorska. Kováčska výroba, výroba poľnohospodárskeho náradia, zvoncov a drotárskych výrobkov bola určená aj na trh do strednej a východnej

2. Pod obrázok napíš o aké remeslo sa jedná :

Obr. 1

Obr. 2

.....

.....

.....

.....

.....

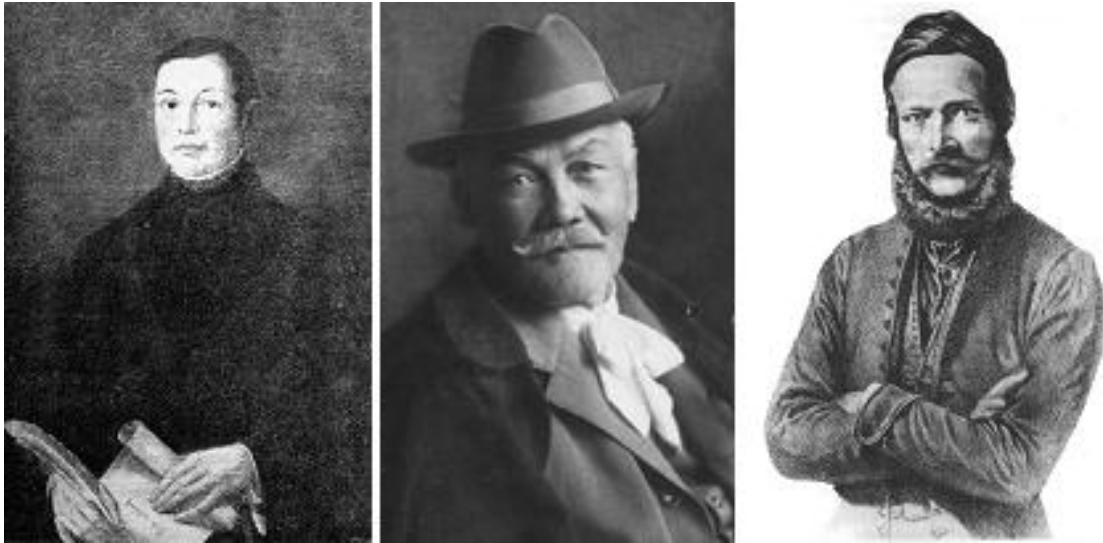

.....

Obr.3

5. Významná osobnosť obce Lipovce - Ján Andraščík

1. Zakrúžkuj portrét, na ktorom je zobrazený Ján Andraščík

Obr. 1 portrét od J. Němčíka

2. Doplň životopis Jána Andraščíka :

Narodil sa v roku 1799 v obci, kde aj navštevoval základnú školu. Študoval aj v Prešove a teologickú fakultu absolvoval v Doktorát získal už ako ročný. Dva roky pôsobil ako v rodine Almassyovcov. Kvôli jeho názoru na maďarizáciu bol preložený do Počas svojho pôsobenia bojoval proti Tento problém poznal už od detstva, keďže jeho rodičia vlastnili S touto tematikou napísal aj svoje dielo, kde ostro kritizuje alkoholizmus a upozorňuje na jeho škodlivosť. Celá činohra je v nárečí a bola určená pre spolky, ktoré zakladali, aby sa obmedzil alkoholizmus medzi obyčajnými ľuďmi. Ján Andraščík pripravil druhé a ďalšie vydania Šenku, ktorý za jeho života vyšiel štyrikrát a po jeho smrti ďalších päť vydaní vyšlo v Budapešti a šieste v roku 1923 v Medzi ľuďmi mala činohra veľký úspech, nepáčila sa ale vrchnosti, 1. vydanie bolo zhabané. Zomrel, a aj je pochovaný v

3. Prečítaj si ukážku Šenk paľenčení - výstup furmana Dzuri na druhej scéne, a skús preložiť verše do prázdneho riadku vedľa.

Ked chcece, povim vam, co ja som na cesce
skušil po valaloch, tak po každim mesce;
jak som tovar vezol z Peštu do Moravi,
z Moravi do Moskvi - z tadzi do Varšavi;
tam som še naučil od velkich mudercoch,
Moskaľoch, Poľakoch, jako i od Němcoch:
že každa paľenka je jed a otrova,
ku ňeščescu glupich vše streže hotova.
Tak celo jak dušu s jedom zapelňuje,
chudobu a chorosc i šmerc pricahuje.
Preto každi mudri pod prišahu sľubi,
že ju pic ňebudze, bo ho calkom hubi.
Chto ňešľepi, vidzi, že jsme jako Nori:
bez farbi, bez mesa, paľenka nas mori.
Kurdupľe jak nalpi, bez zrostu, bez drikoch,
že kral ňeodluha z nas ňema koňikoch.
Už bul'i dzedzini v predešlej lapački
z kterich provadziľi za rekrutoch krački.
I v calej stol'ici už za granatira
medzi parobkami barz je ridka mira.
Mocne jako dubi, zdrave jak orlove,
bul'i jak lilije Slovjakoch predkove;
velke jak olbrini oňi virastaľi,
Židzi jich s paľenku ňezakertovali.
Smele jako ľevi, vojni še ňebaľi,
z okola narodi od ňich še ľikaľi.
Často stopejdzešat roki oňi žiľi,
bo ňikda paľenku, ľem vodičku piľi.
Teraz v štiricatim roku už sme stare,
a už v šescdzešatim ľežime na mare.
Bul'i jako ruže ženske v štiricatim,
už su bridke babšča teraz pred tricatim.

6. Prírodné krásy obce Lipovce

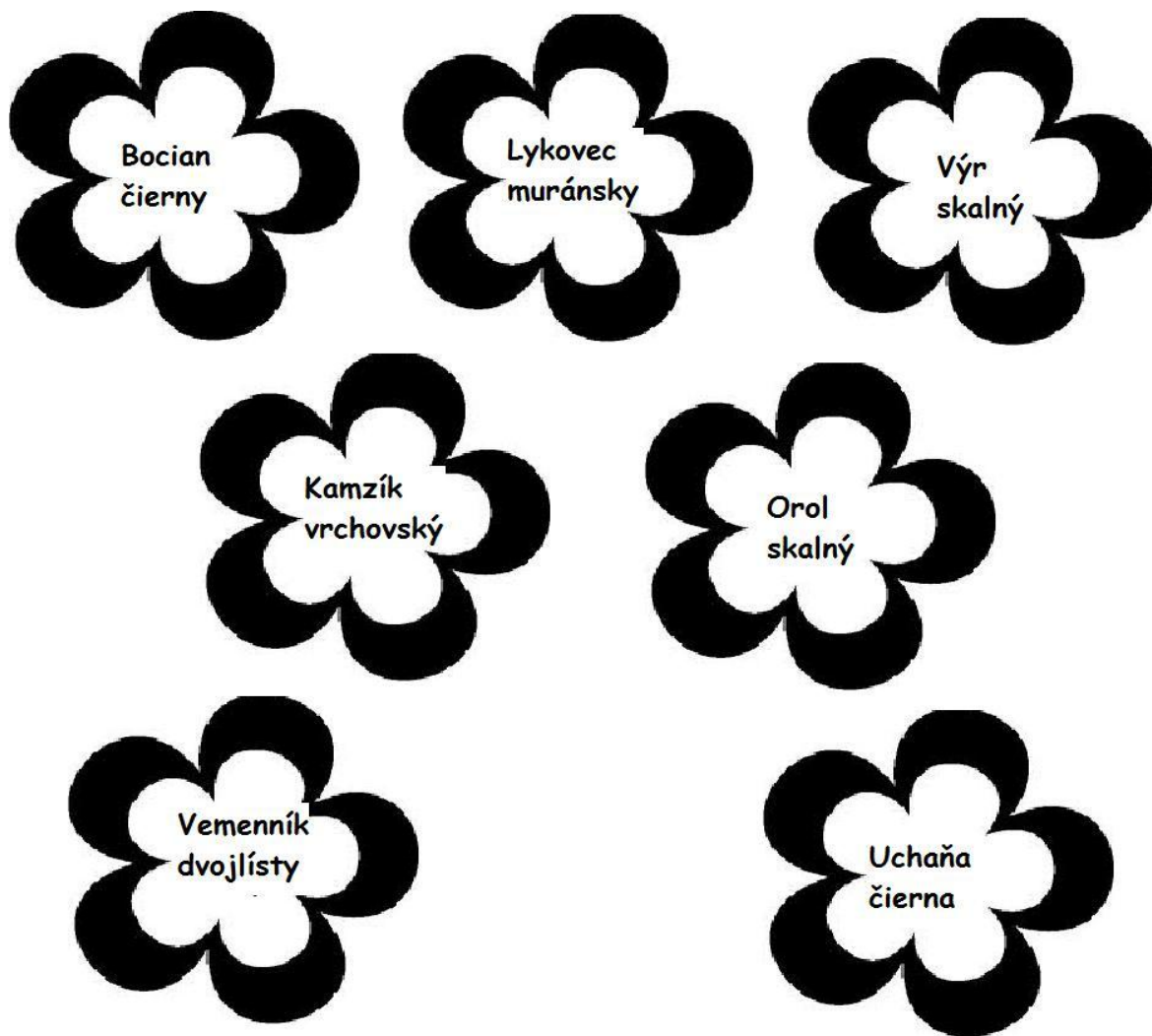
1. Prešmyčka – z prehádzaných písmen vytvor prírodný objekt, ktorý sa nachádza v tvojej obci.

Me nn á ka abba -

pľts šooimvjž -

láZ radie -

2. Vymaľuj okienka, v ktorých sú rastliny alebo živočíchy nachádzajúce sa na území európskeho významu - Kamennej babe :

Obr. 1

3. Správne pospájaj prírodné úkazy s názvami:

Kaňonovitá roklina	Kamenná baba
Skálná veža	Vrátnica
Skálná brána	Mojžišov stĺp
Skálny útvar	Lačnovský kaňon

4. Jožko písal domácu úlohu na občiansku náuku : Na čo som hrdý vo svojej obci. Bol však nepozorný a urobil chyby. Oprav chyby v texte (pani učiteľka mu ich narátala 8). Správne znenie napíš do prislúchajúceho riadku.

Medzi obcami Šindliar a Lačnov sa nachádza
množstvo minerálnych prameňov. Niektoré
sú studené, iné teplé a boli využívané už
v minulosti. V katastri obci Lipovce sú pre
voľný odber prístupné 3 pramene, z toho
jeden sa nazýva Sultánka. Podľa
nedoložených informácii tieto minerálne
pramene využívali aj templári. Prvý krát sa
spomínajú tieto pramene v rukopise v 16.
storočí a to perom Mateja Bela. Lipovce boli
majetkom rodiny Szinyey. Po zmene
majiteľa, ktorým sa stal G. Splényi, došlo aj
k budovaniu nových stavieb. Jednou z nich
bola kúpeľná budova s vaňami v roku 1900.
Neskôr v roku 1799 bola urobená aj analýza
týchto vôd a zistilo sa, že je bohatá na ortuť,
ktorá spôsobuje červené zafarbenie okolia
prameňa, a dá sa kvalitou prirovnať
k prešovskej minerálnej vode. Keďže bola
minerálna voda ohodnotená ako chutná, aj
liečivá, sa začala začiatkom 19. storočia plniť
do fľaš a vyvážať. Dostala názov Salvator,

čo znamená Buditeľ. Na prelome 18. a 19.
storočia bola vybudovaná okolo prameňa
murovaná budova, ktorá slúžila na jeho
zachytávanie. Lipovce sa stali aj kúpeľným
strediskom, kde sa stretávali šľachtické
rodiny z Košického okrsku. Popularita
kúpeľov postupne stúpala a obľúbenosť
stolovej vody klesala. V 20. storočí, no
najmä po 2. Svetovej vode, sa v Lipovciach
vytvoril plniarenský závod. Funguje dodnes.
Mínérálnu vodu Salvator si môžete zakúpiť
v obchode, no môžete si aj zadarmo prísť
načerpať z prameňa, ktorý je ľahko prístupný
z hlavnej cesty. Je potrebné, aby ste pri
čerpaní boli opatrní, pretože sa z neho
uvoľňuje oxid uhličitý, ktorý môže spôsobiť
smrť.

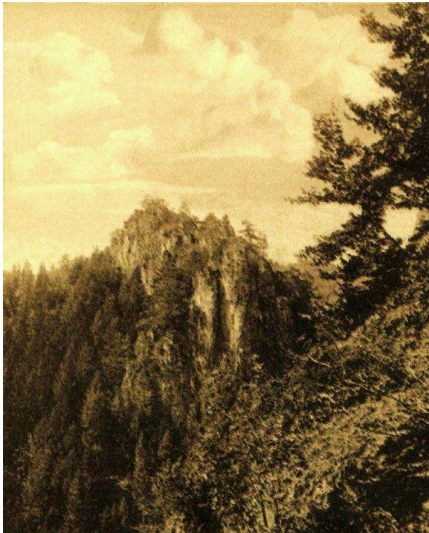
5. Pomenuj prírodné krásy obce Lipovce a Šindliar

obr. 2

obr. 3.....

obr. 4

obr. 5

obr. 6

7. Zvyky a obyčaje

1. Podľa indicíi skús uhádnuť aký zvyk, prípadne aké obdobie, alebo deň v roku je popísaný.

a) Počas týchto 4 týždňoch sa ľudia pripravujú na najkrajšie sviatky v roku. Každú nedeľu zapália na venci ďalšiu sviečku a na konci tohto času očakávania, už horia všetky štyri sviečky.

b) Tento zvyk má chrániť ľudí pred zlými silami. Ešte aj dnes sa nad dedinami v túto noc pália veľké vatry a preskakujú sa za spevu a tanca. Slobodné dievčatá si zdobili hlavy venčekmi z deviatich lúčnych kvetov nazbieraných na deviatich lúčoch. Pri pohľade cez venček do ohňa sa im mal zjaviť obraz ich budúceho muža. Všetky slovanské národy poznajú povest' o zlatom kvetu papradia, ktorý možno získať len za tejto noci. Kvet prinášal šťastie a robil človeka neviditeľným. Papradie označovalo aj miesta zakopaných pokladov.
.....

c) Ľudia verili, že v tento deň môžu uvidieť bosorky. S týmto sviatkom sa spájajú najmä ľubostné veštby. Dievčatá na dvanásť papierikov napísali rôzne mená chlapcov, trinásť nechali prázdny a všetky poskladali. Každý nasledujúci deň jeden z nich spálili. Ráno na Štedrý deň spálili predposledný, večer otvorili posledný lístok. Meno na ňom malo byť menom muža, za ktorého sa dievča vydá. Ak bol lístok prázdny, dievča sa budúci rok ešte vydat' nemalo. V tento deň sa nesmeli vpustiť cudziu ženu do domu, a nesmeli sa nič dávať ani požičiavať. Chlapci mali svoje zvyky : v tento deň začali s výrobou dreveného stolčeka, na ktorý keď sa počas polnočnej omše postavili tak uvideli, ktoré z dievčat v dedine je bosorka.

d) Tento zvyk spočíva vo vytvorení slamenej figuríny oblečenej do ženských šiat. Má symbolizovať koniec zimy a príchod jari. Mladé dievčatá odnesú figurínu k potoku, na brehu ju vyzlečú, zapália a hodia do potoka.

e) Je to obdobie zábavy, hodovania. Vyvrcholením je zábava s maskami. Masky predstavujú rôzne zvieratá. Ukončenie tohto obdobia je spojené s pochovávaním basy ako symbolu konca zábavy. Po tomto čase sa nastáva obdobie pôstu pre kresťanov.

f) Ide o kresťanský sviatok, ale slávia ho všetky rodiny, a takmer na celom svete. Najväčšiu radosť majú z tohto sviatku hlavne deti, kvôli obdarovaniu sa. Ľudia sa naň chystajú už 4 týždne predtým. Pečú medovníčky, upratujú, a v deň D zobia stromček a chystajú slávnostnú večeru.

g) Je to najväčší kresťanský sviatok. Pozostáva z niekoľkých dní a na každý deň sa viaže iný zvyk. Napr. na prvý deň: sa odporúčalo skoro vstať a umyť sa rosou. Potom mal byť človek po celý rok zdravý. Na ľudia nesmú pracovať v záhrade (nesmie sa nič robiť s hlinou, so zemou) a v rámci pôstu kresťania nesmú jesť mäso a mäsové výrobky. Na sa až do polnoci nekonajú omše, na sa v kostoloch posväcuje jedlo a je po dlhom čase opäť dovolené jesť mäso. Dievčatá maľujú vajíčka (tzv. kraslice), aby ich mohli v pondelok darovať mládencom. S pondelkom sa všeobecne spája „šibačka“ a „polievačka“ - chlapci chodia po domoch, polievajú dievčatá vodou a šibú korbáčom z vrbového prútia. Od dievčat dostanú maľované kraslice a farebnú stužku na korbáč.

.....

h) Tento sviatok sa slávil v minulosti na konci žatvy, keď sa zbierala úroda z poľa. Posledné klasy sa nechávali na poli, posledný snop mal byť veľký a ťažký; z najkrajších zožatých klasov sa uplietla kytica alebo veniec.

i) Tento zvyk sa začínal po 1. novembri a končili sa na fašiangy. Na väčšine územia sa stretávali skupiny žien a dievčat. Ženy sa schádzali striedavo v rôznych domoch, dievčatá počas celého obdobia v jednom dome (vrstve, kúdeľnej chyži). Dievčatá prispievali spoločne na petrolej, nosili drevo na kúrenie, v čase zábav potraviny. Hlavnou pracovnou náplňou bolo pradenie.

2. Pod obrázok vpiš z prvej úlohy názov zvyku, tradície alebo sviatku, ktorý predstavuje.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Obr.1

3. Z úlohy č. 1 názov tradície, zvyku alebo sviatku vpíš do správneho mesiaca v kalendári.

Obr. 2

4. Predstav si, že máš kamaráta v zahraničí, a chcel by zažiť u nás nejaký sviatok. Ktorý sviatok, zvyk, alebo tradíciu by si mu odporučil. V ktorom období by mal prísť? ☺

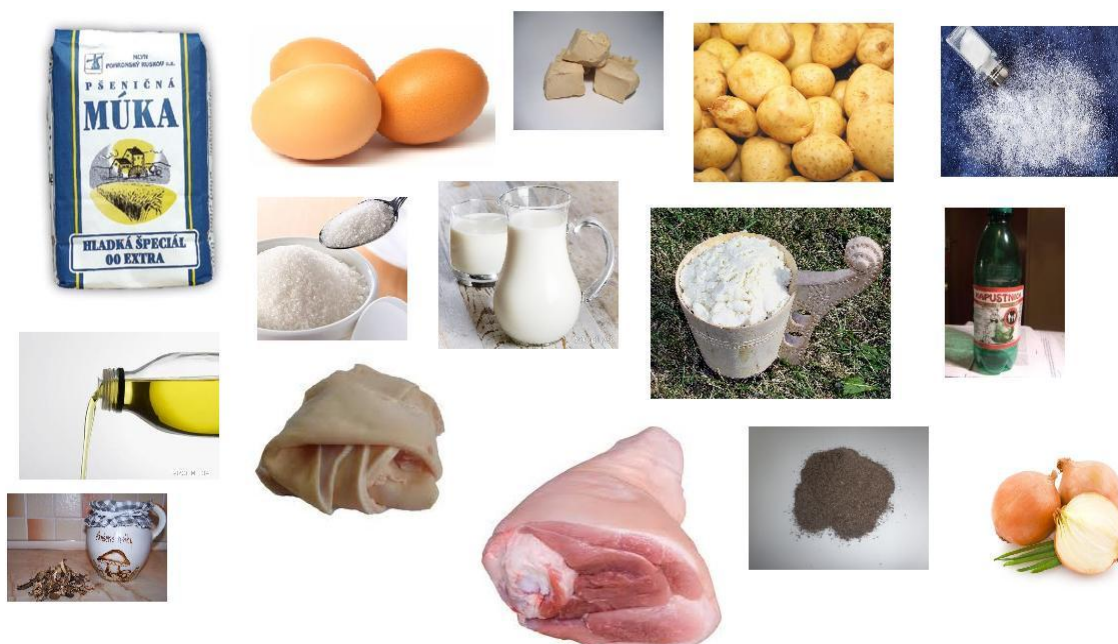
.....

.....

.....

8. Tradičné jedlá regiónu

1. Na kuchynskej linke máš vyložené tieto ingrediencie. Vyber a do riadku napíš tie, ktoré potrebuješ na prípravu nasledujúcich pokrmov.

Obr.1

KREPLE :

PIROHY :

BRYNDZOVÉ HALUŠKY :

MAČANKA :

NALEŠNIKY :

STUDZENINA :

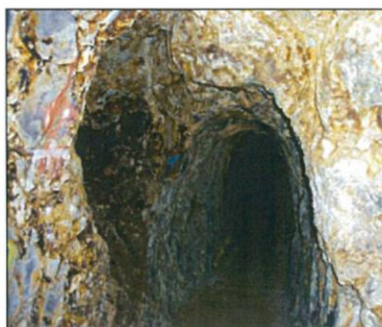
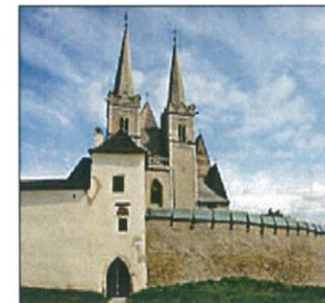
2. Skús porozmýšľať a napísať postup prípravy tradičného jedla, ktorý pripravuje aj tvoja babka alebo mamka. (Nemusí byť z úlohy č. 1)

.....

.....

9. Kultúrne, historické a prírodné pamätihodnosti Prešovského kraja

1. Zahraj si pexeso. Over si, ako poznáš pamiatky nášho regiónu. ✂

Obr. 1

Kostol sv. Mikuláša

Prešov

Spišský hrad

Červený Kláštor

Hrad

Stará Ľubovňa

Opálové bane

Dubník

Vlkolínek

Ladomirová

Spišská Kapitula

Jaskyňa Zlá Diera

Solivary

Oltár Majstra
Pavla z Levoče

Bardejov

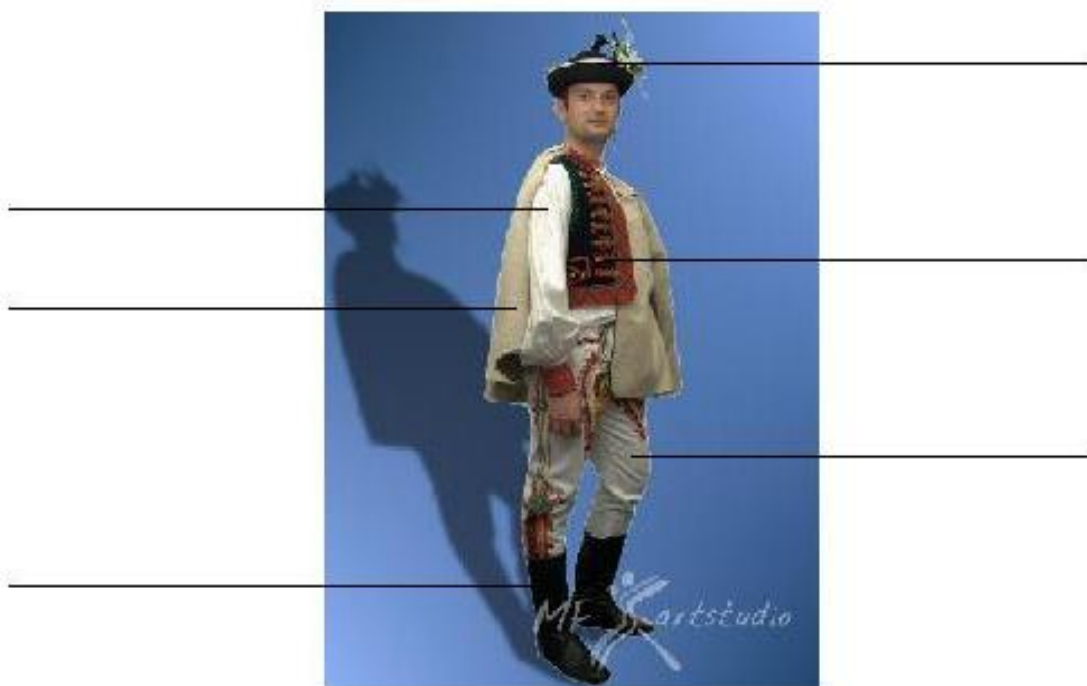
2. Keď už poznáš pamiatky nášho kraja, skús ich zakresliť do mapy.

Obr. 2

10. Ľudový kroj

1. Popíš jednotlivé časti ženského a mužského kroja (pomôcku máš pod obrázkami – jednotlivé názvy pridel' ku konkrétnym častiam kroja ☺)

Obr.1

Pomôcka : fartuch lajbl'ičok kidľa krpce čepec kapeľuch
 nohafki lajbl'ik košuľa gerok čičmy

2. Vyber správnu možnosť zakrúžkovaním :

Ľudový kroj je odev ľudu, žijúceho *na dedinách / vo veľkomestách*. Odrážal vkus, ale aj spôsob života, príslušnosť k obci alebo oblasti. V horských a podhorských oblastiach prevažovali *vlnené / umelé* materiály, ktoré *priliehali / boli voľnejšieho strihu*. V teplejších, južnejších oblastiach boli odevy voľnejšie. Zdobenosť kroja závisela od *majetku rodiny / módných trendov*. Účesy mali významnú úlohu u žien. Slobodné dievky nosili vlasy *vo vrkoči s mašľami / schované pod čepcom*. Vydaté ženy nosili vlasy *vo vrkoči s mašľami / schované pod čepcom*. Výzdoba čepca bola hrdosťou jeho majiteľky. Spracovanie textilných vlákien, pradenie a tkanie bolo prevažne prácou *žien / mužov*. Na výrobu odevu sa využívali najmä materiály *lan / hodváb, konope / rifľovina, satén / ovčia vlna*. Dnes už využívame aj iné materiály na odevy, nedá sa podľa oblečenia určiť, z ktorého kraja ich majiteľ pochádza, ale aj dnes plní odev tú istú funkciu. Zahaľuje telo a chráni ho pred vonkajšími vplyvmi.

11. Zoznam bibliografických odkazov

Legendy obce

[obr.1] <http://img.geocaching.com/cache/2d8a5a40-2543-47e0-81df-621063fc092a.jpg>

[10.12.2013]

Tradície regiónu

[obr.1] <http://www.slovenskyportal.sk/images/drotarstvo.jpg> [20.11.2013]

[obr. 2] <http://muzeum.zuberec.sk/wp-content/uploads/Remesl%C3%A1.jpg> [20.11.2013]

[obr. 3]

http://www.ludovakultura.sk/fileadmin/images/hesla_full/kozusnictvo2.jpg[20.11.2013]

[obr. 3] http://debnarstvo.bbinfo.sk/Obrazky/Galery_02/Salasnicky_riad_01.jpg [20.11.2013]

[obr. 3] <http://www.webnoviny.sk/fotografia/111622/velka/remesla.jpg> [20.11.2013]

[obr. 3] <http://www.ajdnes.sk/img/events/130226134347.jpg> [20.11.2013]

[obr. 3] http://www.lednica.eu.sk/dobove_fotografie/lednicke_remesla.jpg[20.11.2013]

[obr. 3] <http://www.solivarskacipka.webzdarma.cz/images/valec.jpg> [20.11.2013]

Ján Andraščík

[Obr.1] <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/1/19/Hviezdoslav.jpg/230px-Hviezdoslav.jpg> [20.11.2013]

[Obr.1] <http://www.stur.sk/obrazky/portrety/10stur2.jpg> [20.11.2013]

[Obr.1] <http://ilonas.net/valal/obr/andrascik.gif> [20.11.2013]

Zvyky a obyčaje

[Obr. 1] http://img.cas.sk/img/8/article/682160_import-md1202-114-dekor-adventny-veniec-adventny-veniec-crop-crop-crop.jpg [20.11.2013]

[Obr. 1] <http://www.moneo.sk/fotografie/img595/vatra2.jpg> [20.11.2013]

[Obr. 1] http://www.24hod.sk/obrazky_clankov/20060206/Turonfarebny.jpg [20.11.2013]

[Obr. 1] http://www.ludovakultura.sk/fileadmin/images/hesla_full/dozinky2.jpg [20.11.2013]

[Obr. 1] http://www.obec-hradiste.sk/portals_pictures/i_000399/i_399741.jpg [20.11.2013]

[Obr. 1] <http://static1.asmira.com/image/82-496082-460/osobny-kalendar-2014-29281265-p.jpg> [24.11.2013]

Prírodné krásy

[Obr. 1] http://snaturou2000.sk/uploads/2009/08/plant/vemennik-dvojlisty/pla_bif-383x500-360x470.jpg [24.11.2013]

[Obr. 1] http://www.nahuby.sk/images/fotosutaz/2011/08/03/jan_stens_283398.jpg
[24.11.2013]

[Obr. 1] http://www.miniopterus.sk/akcie/foto/080126_06.jpg [24.11.2013]

[Obr. 1] http://img2.flog.pravda.sk/2009/02/21/bj3_179978_m.jpg [24.11.2013]

[Obr. 1]

<http://img.ephoto.sk/data/users/17519/photos/81eed2916a524107080f93b8a9a19525d7f08f52.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 2] <http://img.geocaching.com/cache/log/ee3c302b-1cbe-44ec-a82d-8ab8b94d9dea.jpg>
[24.11.2013]

[Obr.3] <http://www.treking.cz/regiony/kamenna-baba2.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 5] <http://www.sindliar.sk/wp-content/gallery/galaria/7.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 6] http://m3.aimg.sk/fdetail/mf_396792178_ad65f2556a8684a2f8c5603297ada291.jpg
[24.11.2013]

Tradičné jedlá

[Obr. 1] <http://static.zlacenene.sk/foto/vyrobky/506750/506516.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1]

http://www.kamaszpanasz.hu/upload/files/Cikkek/Betegsegek_es_balesetek/cukor.jpg
[24.11.2013]

[Obr. 1] <http://nazjedenie.sk/wp-content/uploads/2011/04/drozdie.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1]

http://img.aktuality.sk/stories/NAJNOVSIE_FOTKY/ILUSTRACNE/article/mlieko_ilustracka_pohar_12_dreamstime.jpg [24.11.2013]

[Obr. 1] http://i.idnes.cz/06/052/gal/FDV12eff0_olej.jpg [24.11.2013]

[Obr. 1] http://tasty-dishes.com/data_images/encyclopedia/bryndza/bryndza-03.jpg
[24.11.2013]

[Obr. 1] <http://ipravda.sk/res/2010/02/17/thumbs/17677-sol-solnicka-clanok.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1] <http://www.coolplaneta.sk/wp-content/uploads/2013/11/zemiaky.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1] <http://img.mimibazar.sk/s/bs/9/100125/15/k57826.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1] <http://img.mimibazar.sk/h/bs/10/070825/03/110116.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1] <http://www.diosslovakia.sk/dios->

[jatka1/thumbnails/Bravcove%20koleno%20zadne.jpg](http://www.diosslovakia.sk/dios-jatka1/thumbnails/Bravcove%20koleno%20zadne.jpg) [24.11.2013]

[Obr. 1] http://www.masodomov.sk/images/katalog/other/bravcove_koze.900.600.jpg
[24.11.2013]

[Obr. 1] <http://www.dasoft.sk/korenje-q/img/p/430-784-large.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1] <http://img.badman.sk/stories/2011/varenie/magazin/cibula-2.jpg> [24.11.2013]

Kultúrne, historické a prírodné pamiatky Prešovského kraja

[Obr. 1]

http://www.slovakia.travel/data/Resources/Upload/Images_watermark/OSlovensku/MestaAO_bce/EP_Bardejov_namestie_jpg.jpg [24.11.2013]

[Obr. 1]

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/8b/Spisska_nova_ves...castle.jpg/270px-Spisska_nova_ves...castle.jpg [24.11.2013]

[Obr. 1] <http://img.topky.sk/104133.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1] http://www.slovakia.com/photos/photographer/11/1357833508_vlkolinec-01.jpg
[24.11.2013]

[Obr. 1] <http://www.custodea.com/images/spu/6/thumbnail/6121.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1]

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/5/53/Spi%C5%A1sk%C3%A1_Kapitula-Zipser_Kapitel_2.jpg/220px-Spi%C5%A1sk%C3%A1_Kapitula-Zipser_Kapitel_2.jpg
[24.11.2013]

[Obr. 1] <http://www.opalovebane.sk/Image/chodnik10.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1] https://pis.sk/image/7191/img_1211376535.jpg [24.11.2013]

[Obr. 1] <http://img.cas.sk/img/4/galleryBig/1495070.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1] <http://www.klub-aha.sk/images/akcie/84/422.jpg> [24.11.2013]

[Obr. 1] <http://www.spisskastaraves.sk/resources/App/201101161856550.hrad1.jpg>
[24.11.2013]

[Obr. 2] <http://www.podlahy-koberce.com/media/img/mapy/mesta-blik-presovsky.gif>
[28.11.2013]

Ľudový kroj

[Obr. 1] <http://zajtrajsienoviny.sk/wp-content/uploads/2012/06/kroj-219x300.jpg> [1.12.2013]

[Obr. 1] http://www.mf-artstudio.sk/data/obrazky/fotoalbumy/Kroje-/12-2010/Kroje-na_pozicanie/234.jpg [1.12.2013]